

РЕШЕНИЕ

№ 7683

гр. София, 14.12.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 55 състав,
в публично заседание на 15.11.2022 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Диана Стамболова

при участието на секретаря Антонина Бикова, като разгледа дело номер **5032** по описа за **2022** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 – чл. 178 от Административно-процесуалния кодекс (АПК), във връзка с чл. 118 от Кодекса за социалното осигуряване (КСО).

Образувано е по жалба от Г. Д. Б. чрез адв. М.М. срещу Решение № 2153-21-202/10.05.2022г. на Директора на ТП на НОИ С. – град, с което е оставена без уважение като неоснователна жалба вх. № 1012-21-424/11.03.2022г. от Г. Д. Б. срещу Разпореждане № [ЕГН] от 07.02.2022г. на длъжностното лице по пенсионно осигуряване. Излага съображения за незаконосъобразност на оспореното решение и потвърденото с него разпореждане. Счита, че в нарушение на материалния закон е определяна неправилно началната дата на отпускане на пенсията на Г. Б.. Претендира се начална дата на изплащане на пенсията от 05.03.2021г. – дата на първото заявление за отпускане на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст, а не посочената в обжалваното разпореждане – 11.01.2022г. Моли съда да отмени оспорения административен акт и да върне преписката на административния орган със задължителни указания за отпускане на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст. В съдебно заседание, жалбоподателят се представлява от адв. М., която поддържа жалбата. Претендира направените по делото разноски.

Ответната страна – Директорът на ТП на НОИ С.-град чрез процесуален представител юрк. Б., оспорва жалбата и моли да се отхвърли като неоснователна. Претендира юрисконсултско възнаграждение.

Административен съд София-град, като обсъди доводите на страните и събраните по

делото писмени доказателства, приема за установена следната фактическа обстановка: Административното производство е започнало със Заявление с вх. № 2113-21-1172 от 05.03.2021г. на Г. Д. Б., с което е направила искане за отпускане на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст, като е приложила изискуемите документи съгласно чл. 2 от Наредба за пенсиите и осигурителния стаж /НПОС/ за преценка правото на пенсия. Към датата на подаденото заявление - 05.03.2021г. Г. Д. Б. е на възраст 67 години, 03 месеца и 10 дни. Въз основа на представените документи и на данните в регистъра на осигурените лица, длъжностното лице по пенсионно осигуряване е зачело осигурителен стаж на Г. Д. Б. към датата на заявлението в размер на 16 години, 03 месеца и 09 дни от трета категория труд., от които 14 години, 10 месеца и 11 дни – действителен осигурителен стаж.

С Разпореждане №[ЕГН]/56/ от 27.07.2021г. на длъжностно лице по ПО е постановен отказ за отпускане на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст на основание чл. 68, ал. 3 от КСО поради неизпълнение на законовата предпоставка за наличие на 15 години действителен осигурителен стаж. Г. Б. обжалва постановеното разпореждане с жалба вх. № 1023-21-1408 от 30.08.2021 г., като счита отказът да ѝ бъде отпусната лична пенсия за ОСВ по чл. 68, ал. 3 от КСО за неправилен.

На 07.09.2021г. към жалбата са представени незаверени копия от трудова книжка, платежни нареждания за внесени осигурителни вноски чрез „ВИГ” ООД и копия на два броя осигурителни книжки от 27.02.1996 г. и от 31.05.2000 г. с нанесени суми по месеци, но незаверени от контролен орган при ТП на НОИ-С. град.

По повод представените нови документи, е изискано от Дирекция „Краткосрочни плащания и контрол” /К./ при ТП на НОИ – С. – град да бъде извършена повторна проверка за периодите 01.01.1998г. – 31.12.1998г. и 01.01.2000г. – 31.05.2000г., с оглед приложени копия на платежни нареждания за внесени осигурителни вноски чрез „ВИГ” ООД и предвид компетентността на контролните органи да извършат заверка на осигурителната книжка. Съгласно уведомително писмо от 17.09.2021г. на директора на дирекция К., при проверката е установено, че няма данни за промяна в осигурителния статус на лицето за посочените периоди, поради което пенсионният орган следва да се съобрази с данните в констативен протокол № КВ-5-21-00908164/13.04.2021г., а именно – лицето няма качеството на самоосигуряващо се лице, тъй като е декларирало начало на осигуряване чрез „ВИГ” ООД – 01.01.1999г. и прекратяване на осигуряването, считано от 01.01.2000г., поради което не се зачитат за осигурителен стаж и осигурителен доход следните периоди: 01.01.1998г. – 31.12.1998г. и от 01.01.2000г. до 31.05.2000г. и от 01.01.1999г. - 31.01.1999г., за който няма данни за внесени авансови осигурителни вноски за ДОО. Издадено е Разпореждане № [ЕГН]/79 от 15.10.2021г., с което отново е постановен отказ за отпускане на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл. 68, ал. 3 от КСО, тъй като лицето няма 15 години действителен осигурителен стаж.

На 11.01.2022г. в ТП на НОИ-С. град е постъпило възражение № 1012-21-32, към което е приложена заверена на 22.12.2021г. осигурителна книжка за периодите: от 01.01.1998г. до 01.10.1998г., от 01.01.1999г. до 31.12.1999г. и от 01.01.2000г. до 31.05.2000г.

Предвид новопредставеното доказателство за осигурителен стаж и зачетения по данни от Регистъра на осигурените лица за периода от 05.03.2021г. до 10.01.2022г., вкл. с оспореното разпореждане № [ЕГН] от 07.02.2022г. на Г. Д. Б. е отпусната лична пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл. 68, ал. 3 от КСО, в минимален размер,

считано от 11.01.2022г. при осигурителен стаж от трета категория 18 години 03 месеца и 05 дни, от които действителен осигурителен стаж 16 год.,10 мес. и 07 дни.

С разпореждане № [ЕГН] от 11.03.2022г. личната пенсия за осигурителен стаж и възраст на Г. Б. е изменена в действителен размер, на основание чл. 99, ал. 1 т.2 от КСО при осигурителен стаж от трета категория труд 18 години 04 месеца 15 дни, от които действителен осигурителен стаж 16 години 11 месеца 17 дни.

С жалба № 1012-21-424 от 11.03.2022г. Г. Б. обжалва разпореждане от 07.02.2022 г., относно неправилно определяне на начална дата на пенсията – 11.01.2022 г.

След обжалване на Разпореждане № [ЕГН] от 07.02.2022 г. на длъжностното лице по пенсионно осигуряване по административен ред е постановено процесното Решение № 2153-21-202/10.05.2022г. на Директора на ТП на НОИ С.-град, с което жалбата е оставена без уважение. В мотивите му е посочено, че Г. Б. е изпълнила изискванията на чл. 68, ал. 3 от КСО след като ѝ е бил зачетен осигурителен стаж въз основа на представената заверена осигурителна книжка, приложена към приетото като ново заявление-възражение с вх. № 1012-21-32/11.01.2022г. Д. срок по чл. 94, ал. 1 от КСО от придобиване на правото на пенсия е изтекъл на 25.07.2020г., поради което пенсията следва да се отпусне от датата на заявлението – 11.01.2022 г.

При така установената фактическа обстановка Административен съд София-град прави следните правни изводи:

Жалбата е подадена в преклузивния срок по чл. 118, ал. 2 от КСО, от надлежна страна по чл. 118, ал. 1 от КСО, срещу подлежащ на оспорване административен акт, поради което е допустима.

По същество, същата е основателна по следните съображения:

Съобразно задължението на съда по чл. 168 ал. 1 от АПК настоящият състав следва да провери законосъобразността на оспорения административен акт на всички основания по чл. 146 от АПК. Оспореният административен акт е издаден от компетентен орган в рамките на предоставените му правомощия съгласно чл. 117, ал. 4 от КСО. Потвърденото разпореждане също е издадено от компетентен орган – длъжностно лице по пенсионно осигуряване в НОИ.

Оспореното решение отговаря на изискванията на чл. 117, ал. 5 от КСО, във връзка с чл. 59, ал. 2 от АПК. Същото е издадено при спазване на законоустановената форма. При издаването му не са допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила. Спазена е и предвидената в закона писмена форма – чл. 117, ал. 3 от КСО.

Относно съответствието на оспореното решение с материалния закон съдът намира следното:

Съгласно чл. 1 от Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж (доп. - ДВ, бр. 37 от 2021 г., в сила от 07.05.2021 г.) пенсиите и добавките към тях се отпускат и изплащат въз основа на писмено заявление по образец, утвърден от управителя на Националния осигурителен институт (НОИ), към което се прилагат всички необходими оригинални документи, освен документите, заверени копия от които се съхраняват в пенсионното досие на заявителя съгласно чл. 9, ал. 2, т. е по инициатива на носителя на материалното право. Нормата на чл. 94 ал.1 КСО урежда началния момент на получаване на пенсия в зависимост от времето на подаване на заявлението. Пенсиите и добавките към тях се отпускат от датата на придобиване на правото, ако заявлението с необходимите документи е подадено в 2-месечен срок от тази дата. Ако документите са подадени след изтичане на 2-месечния срок от придобиване на правото, пенсиите и

добавките към тях се отпускат от датата на подаването им.

Съгласно чл. 98 ал. 1 от КСО пенсиите и добавките към тях се отпускат, изменят, осъвременяват, спират, възобновяват, прекратяват и възстановяват с разпореждане. Идентична е и разпоредбата на чл. 10 ал. 1 от НПОС, като в същата се определя и срок от четири месеца от подаване на заявлението за отпускане на пенсия, в който длъжностното лице по пенсионното осигуряване следва да се произнесе по него. Разпореждането съставлява индивидуален административен акт, който има за правна последица възникването на конкретни права и задължения за страните по административното правоотношение. Като индивидуален административен акт, с влизането му в сила разпореждането придобива стабилитет, като се преклудира правомощието на административния орган да въздейства върху разрешения по вече приключило производство въпрос.

Анализът на цитираните правни норми сочи, че законодателят е предвидил особена процедура при отпускане за първи път на пенсии. Този особен ред изисква произнасяне на административния орган в значително по-краткия срок от един месец в сравнение с общо предвидения такъв от четири месеца с цел защита интересите на пенсионера и своевременно осигуряване на минимални средства за живот. Именно за тази цел е предвидено в рамките на това първо произнасяне по заявлението на лицето, административният орган да извърши преценка единствено на правото му на исканата пенсия и датата, от която това право е възникнало, респективно датата, от която то може да бъде упражнено по правилата на чл. 94 от КСО.

Спорът по делото се свежда до правния въпрос правилно ли органите на НОИ са определили началният момент на отпускане на лична пенсия за осигурителен стаж след подаване на възражението от 11.01.2022г. с вх. № 1012-21-32, с приложена заверена на 22.12.2021г. осигурителна книжка за периодите: от 01.01.1998 до 01.10.1998 г., от 01.01.1999 до 31.12.1999 г. и от 01.01.2000 до 31.05.2000 г., срещу Разпореждане № [ЕГН] от 15.10.2021 г.

В случая са налице Разпореждане № [ЕГН]/79 от 15.10.2021г., с което е постановен отказ за отпускане на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл. 68, ал. 3 от КСО, Разпореждане № [ЕГН] от 07.02.2022г., с което е отпусната лична пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл. 68, ал. 3 от КСО и Разпореждане № [ЕГН] от 11.03.2022г., с което личната пенсия за осигурителен стаж и възраст на Г. Б. е изменена в действителен размер, на основание чл. 99, ал. 1 т.2 от КСО. В чл. 99 от КСО са определени хипотезите, при които влязлото в сила разпореждане по чл. 98 (за отпускане или изменение на пенсията) може да се измени или отмени от органа, който го е издал. Тези хипотези са разделени на две групи в зависимост от това по чия инициатива се развива производството. В т. 1 от, ал. 1 на чл. 99 от КСО са посочени случаите, в които това може да стане по заявление на пенсионера, когато същият представи нови доказателства за а) осигурителен стаж и/или осигурителен доход, придобит преди пенсионирането, извън случаите по чл. 70, ал. 17; и б) гражданското си състояние. По силата на чл. 99, ал. 1, т. 2 от КСО разпореждането по чл. 98 може да бъде отменено или изменено от органа, който го е издал и по инициатива на самия орган - когато се установи, че: а) пенсията е отпусната въз основа на неистински или подправен документ или на документ с невярно съдържание; б) инвалидността, за която е отпусната пенсията, е причинена умишлено от лицето или е в резултат на извършено от него умишлено престъпление; в) смъртта на наследодателя, от когото е получена пенсията, е причинена умишлено от наследника или е в резултат на

извършено от него умишлено престъпление; г) пенсията е неправилно отпусната или неправилно е отказано отпускането й; и д) пенсията е определена в неправилен размер. В зависимост от основанията, на които се извършва изменението или отмяната на влязлото в сила разпореждане, законодателят е определил и началния момент на действие на новопостановения административен акт. Съгласно чл. 99, ал. 2 от КСО в случаите по, ал. 1 разпореждането се изменя или се отменя: по т. 1 - от датата на представяне на доказателствата (т. 1); по т. 2 - от датата на отпускането или промяната на пенсията, а при неправилен отказ - от датата по чл. 94 (т. 2).

Съдът намира, че приложимата материалноправна разпоредба е тази на чл. 99, ал. 1, т. 1 от КСО. В процесния случай Г. Б. е подала заявление с вх. № 2113-21-1172 от 05.03.2021г. за отпускане на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст до директора на ТП на НОИ - С.. Нови доказателства по смисъла на чл. 99, ал. 1, т. 1 от КСО са новооткрити или новосъздадени документи относно факти, които са от съществено значение за решаване на правния спор, но не са могли да бъдат взети предвид от административния орган.

С получаването им органът е следвало да установи дали не е налице някоя от хипотезите по чл. 99, ал. 1, т. 2 от КСО, при които органът по своя инициатива (макар и сигнализиран от друго лице, което може да е както самият пенсионер, така и трето лице или друг орган) следва да се произнесе по изменението или отмяната на влязлото в сила разпореждане (вж. в т. см. Решение № 7/02.01.2019 г. на ВАС по адм. д. № 975/2018 г., VI о.). Съгласно чл. 99, ал. 2 от КСО в случаите по ал. 1 разпореждането се изменя или се отменя при неправилен отказ - от датата по чл. 94 (т. 2), а именно от датата на подаването на заявлението за отпускане на пенсия.

Като е приел неправилно, че основанията за произнасянето му е възприетото за ново заявление за отпускане на пенсия за осигурителен стаж и възраст от 11.01.2022 г., пенсионният орган неправилно е определил и началната дата на отпускане на пенсията - 11.01.2022 г., вместо датата на първоначално подаденото заявление - 05.03.2021г. Горното обуславя извод, че пенсионният орган неправилно е приложил относимите към казуса норми на КСО. Като не е съобразил това в постановеното от него решение по реда на административния контрол по чл. 117, ал. 3 от КСО, директорът на ТП на НОИ – С. - град също е издал незаконосъобразен акт. Изменението в нормативната уредба, относима в случая, не е съобразено както от длъжностното лице по пенсионно осигуряване, така и от директора на ТП на НОИ – С. – град.

По изложените съображения обжалваното решение следва да бъде отменено. В съответствие с чл. 173, ал. 2 от АПК, доколкото естеството на акта не позволява решаване на въпроса по същество от съда, административната преписка следва да бъде изпратена на директора на ТП на НОИ – С.-град за ново произнасяне по жалбата на Г. Б. при спазване на дадените по-горе задължителни указания по тълкуването и прилагането на закона.

При този изход на спора ответникът следва да бъде осъден да заплати на жалбоподателя направените и претендирани разноски от 350 лева за адвокатско възнаграждение. Не са налице предпоставки за намаляването му поради прекомерност предвид разпоредбата на чл. 8, ал. 2, т. 2 от Наредба № 1/2004г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения.

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ Решение № 2153-21-202/10.05.2022г. на Директора на ТП на НОИ С. – град с която е оставена без уважение жалба на Г. Д. Б. срещу Разпореждане № [ЕГН] от 07.02.2022 г. на длъжностното лице по пенсионно осигуряване.

ИЗПРАЩА преписката на Директора на ТП на НОИ С. - град за решаване на въпроса по същество при спазване на дадените с настоящото решение указания по тълкуването и прилагането на материалния закон.

ОСЪЖДА ТП на НОИ С. - град да заплати на Г. Д. Б., ЕГН [ЕГН] направените по делото разноски за адвокатско възнаграждение в размер на 350 лева.

Решението може да бъде обжалвано с касационна жалба пред ВАС в 14-дневен срок от получаването му.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪДИЯ: